

Verslag Netwerkbijeenkomsten Samenwerken bij gezondheidsbevordering in wijk en gemeente

Wat speelt er in het krachtenveld? Hoe stellen partners zich op? Waarom stellen ze zich zo op?

Dit zijn voorbeelden van een aantal praktische vragen die in drie netwerkbijeenkomsten over samenwerken (op 11 oktober 2011, 6 december 2011 en 15 maart 2012) aan de orde zijn gekomen.

Samenwerken bij integrale gezondheidsbevordering vindt plaats in een krachtenveld met meerdere partners. Het is van belang om beleid, doelen, belangen en activiteiten van deze partners te verbinden en draagvlak te realiseren om de slaagkans van wijkgerichte gezondheidsbevordering te vergroten. De netwerkbijeenkomst was gericht om enerzijds het krachtenveld van partners in kaart te brengen met hun verschillende doelen, werkwijzen en belangen. Anderzijds was het de bedoeling om inzichten en ervaringen van deelnemers bij de samenwerking uit te wisselen en te bespreken hoe de samenwerkingsstrategie kan worden verbeterd.

Meer informatie over samenwerken bij gezondheidsbevordering in de handreikingen!

In de Handreikingen [Gezonde Gemeente en Gezonde Wijk van het RIVM Gezond Leven vindt u in verschillende onderdelen informatie over samenwerken met verschillende partners op het gebied van gezondheidsbevordering.](#)

Heeft u specifieke vragen over het samenwerken? Mail dan uw vraag naar de Servicedesk Gezond Leven: servicedeskgezondleven@rivm.nl.

Ook mee discussiëren in een netwerkbijeenkomst?

Dit jaar organiseert het RIVM Centrum Gezond Leven nog één bijeenkomst:
27 november: evalueren van programma's gezondheidsbevordering in wijk en gemeente

Aanmelden doet u via de website van de [NSPOH](#)

Theorie

Na een korte uiteenzetting over wat een krachtenanalyse is en wat het oplevert worden drie methodieken besproken:

1. negatieve en positieve krachten
2. krachtenveld met 3 assen (Den Hollander)
3. 3 B's bij samenwerking: bedoeling, belang en bijdrage.

Vervolgens hebben de deelnemers individueel voor één actor in hun netwerk het model van de 3 B's toegepast (Wat zijn Bedoelingen van de partner?; wat zijn Belangen? en wat kunnen mogelijke Bijdragen zijn aan de samenwerking?).

De conclusie was dat het van belang is om bij samenwerking elkaars verwachtingen, eigen doelen en belangen goed te bespreken, als voorwaarde voor het integraal aanpakken van lokale gezondheidsvraagstukken.

Een goede krachtenveldanalyse levert het volgende op:

- orde in het denken
- inzicht in aannames over andere organisaties

Uitwisseling

Na een kennismaking werd in kleine groepen gediscussieerd over drie vragen:

- 1) Wat speelt er in het krachtenveld van samenwerkende partners?
- 2) Hoe stellen partners zich op?
- 3) Waarom stellen ze zich zo op?

Na zeer geanimeerde discussies vond een plenaire nabespreking plaats aan de hand van twee vragen:

- 1) Wat zijn de lastigste aspecten in het krachtenveld?
- 2) Welke tips/adviezen heeft men om overeenstemming te krijgen in het krachtenveld?

Tips en aandachtspunten

Hieronder een overzicht van de uitkomsten van de subgroepdiscussies.

Lastige aspecten

- Er is sprake van rolonduidelijkheid, vooral over de vraag wie nu eigenlijk de regie voert bij de samenwerking
- Hoe deel je die regierol toe en aan wie? Moet dat de initiatiefnemer zijn of moet dat vooral iemand zijn die over de juiste vaardigheden beschikt?
- Er zijn nog veel schotten en het (eigen) domein denken, de eigen positie overheerst
- Lastig bij samenwerking is dat het drie niveaus betreft: strategisch (bestuurlijk); tactisch (management) en uitvoerend (de professionals). Punt van aandacht zijn de verschillen in visie, tempo, taal en werkwijze
- Verschillende belangen van partners
- Onderlinge concurrentie, mede in verband met financiering(stromen)
- Hoe te achterhalen wat je aan elkaar hebt (motieven, belangen, verwachtingen)
- Hoe keuzes te maken voor samenwerking; wanneer elkaar betrekken? Allemaal tegelijk of klein beginnen.
- Hoge werkdruk van partners (waardoor men in eigen "straatje" blijft)
- Tijdsdruk (bijv. i.v.m. aanbestedingsvoorstellen)
- Breder kijken dan alleen setting wonen, werk, zorg; ook werk en gezondheid meenemen
- Hoe betrek je ook burgers/cliënten bij wijkgericht werken

Tips en adviezen

- Zorg voor één trekker
- Ken je netwerk/actoranalyse (wie zijn partners, wat zijn hun belangen bij samenwerking)
- Ook in eigen instelling/organisatie weten wat disciplines doen, c.q. kunnen bijdragen
- De ROS-sen (LVG) beschikken over een wijkscan eerstelijns zorg
- Benoem en erken domeinverschillen
- Bij samenwerken hoort ook onderhandelen over de samenwerking
- Hanteer een structuur bij de samenwerking met partners: organiseer regelmatig een structureel overleg met je belangrijkste partners. Relatiemanagement is erg belangrijk, projecten landen dan veel gemakkelijker.
- Relatiemanagement kost veel tijd, maar deze investering verdient je terug!
- Start in het begin van een project met maar 3-5 organisaties
- Check of je alle relevante partijen hebt betrokken:
 - beslissers
 - uitvoerders
 - financiers/leveranciers
 - gebruikers
- Bespreek de krachtenveldanalyse met anderen. Dit levert veelal nieuwe informatie op
- Zet leidinggevenden in om op politiek niveau draagvlak te krijgen
- Zoek per project een bestuurlijke trekker, bijvoorbeeld de wethouder. Wethouders doen dit graag, zij kunnen zich hiermee profileren.
- Kijk voor samenwerking naar de "energie" die in de wijk leeft
- Laat samenwerking "organisch" groeien

Evaluatie

De bijeenkomst is door de deelnemers gewaardeerd met een 7,8 (spreiding 6 – 9).

Quotes

'Ik vond het een interessante en afwisselende bijeenkomst, de theorie geeft goede handvatten'

'Een praktisch voorbeeld van een krachtenanalyse zou een nuttige aanvulling zijn'